

Utlåtande 2002:30 RIII+VI (Dnr 443/00)

Inrättande av ett kulturhus för ungdomar på Södermalm

Motion av Erik Nilsson (s) (2000:20)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att anse motion 2000:20 av Erik Nilsson (s) besvarad.

Föredragande borgarråden Sten Nordin och Birgitta Rydell anför följande.

Motionen

Erik Nilsson (s) föreslår i motion 2000:20, *bilaga 2*, att ett kulturhus för ungdomar inrättas i Medborgarhuset eller i annan lokal på Södermalm. Kulturnämnden föreslås få en årlig tilldelning för att kunna täcka hyreskostnaderna i detta kulturhus.

Remisser

Ärendet har remitterats till gatu- och fastighetsnämnden, kulturnämnden samt Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd.

Gatu- och fastighetsnämnden anser att om situationen förändras och ansvariga nämnder finner att det finns medel för att hyra lokal till kulturhus för ungdomar medverkar gatu- och fastighetskontoret med att ta fram en lokal för ändamålet.

Kulturnämnden håller delvis med motionären men anser att ungdomar är en aktiv och kreativ grupp vars engagemang ej kan dirigeras fram. Stödet till ungdomar bör därför vara riktat just mot själva verksamheten.

Maria–Gamla stans stadsdelsnämnd vill också nämna att Medborgarhuset i övrigt ingalunda är tomt på kultur. I Medborgarhuset finns ett stort bibliotek, bad, medborgarkontor, Vår Teater, Öppna kanalen, bildningsförbundet TBV m.fl.

Våra synpunkter

Barn och ungdomar är prioriterade i stadens kulturpolitik. Det pågår just nu en intressant utveckling inom verksamheter som riktar sig till de yngre. Det gäller bland annat Kultur för de unga, som gör att Stockholms skolelever får möjlighet att gå på teater med mera i hög utsträckning. Inom Kulturskolan har man särskilt vänt sig till ungdomar från tolv år och ökat deras deltagande i verksamheten.

Stadsdelsnämnden har i enighet arbetat under en längre tid med att få till stånd ytterligare ungdomsverksamheter på Södermalm. Bl a har Kulturskolan olika projekt för ungdomar inom Vår Teater. Även Fryshuset bedriver en bred verksamhet för ungdomar.

Stadsdelsnämnden har beslutat att man vill att en kulturverksamhet/kulturhus i den östra flygeln i Medborgarhuset inrättas under året. Huset ska fyllas med en bred kulturverksamhet, med utrymme för såväl etablerade artister och band som mindre kända grupper. Det blir alltså en blandad verksamhet med såväl kommersiella inslag som smalare kultur. Det innebär att det på Södermalm nu kan komma att tillskapas ett kulturhus fyllt av ungdomskultur, barn och vuxna. Även Stockholms stads Kulturskola ska tillförsäkras utrymme i lokalerna.

Med hänvisning till det pågående arbetet anser vi motionen besvarad.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Annika Billström* och *Leif Rönngren* (båda s) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande

1. Gatu- och fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram ett lokalförslag för ett kulturhus för ungdomar på Södermalm.
2. Kulturnämnden tillförs medel för att täcka hyreskostnaderna för kulturhuset.
3. Motion 2000:20 av Erik Nilsson (s) bifalls.

Det är svårt att se på vilket sätt barn och ungdomar är prioriterade i stadens kultur- och fritidspolitik. Stadsdelarnas ekonomiska utrymme för egna kulturverksamheter har mer än halverats under borgerligt styre. Kulturnämndens samlade budget 2002 är fortfarande mindre än den var 1998. Deltagandet i Kulturskolans fritidsverksamhet har enligt Kulturrapport 2001 ökat med omkring 500 elever sedan 1998, men samtidigt har antalet deltagare i skolverksamheten minskat med ca 2000 elever mellan 1998 och 2000 eftersom skolorna inte har råd att köpa undervisning i samma utsträckning som tidigare. Resurserna för fritidsverksamhet (fritidsgårdar od) har krympt med omkring 25 procent. Särskilt i centrala Stockholm (inom tullarna) finns mycket få fritidsaktiviteter för barn och ungdomar.

I Medborgarhuset förbereder Kulturbolaget nu en spännande blandning av kommersiell och icke-kommersiell kulturverksamhet för alla åldrar. Detta initiativ välkomnas givetvis – inte minst för att staden lider stor brist på musikscener. Det är dock inte rimligt att förvänta sig att Kulturbolaget på egen hand ska kunna tillgodose behovet av lokaler för öppen och utåtriktad icke-kommersiell kultur- och fritidsverksamhet för ungdomar. Staden bör därför i enlighet med motionärens förslag ta ansvar för att ett ungdomskulturhus ställs till ungdomars och ungdomsföreningars förfogande. Motionen bifalls.

Reservation anfördes av borgarrådet *Margareta Olofsson* (v) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. uppdra åt gatu- och fastighetsnämnden att teckna hyresavtal till självkostnadspris med Kulturbolaget avseende Forsgréniska Medborgarhuset
3. anförda följande.

Forsgréniska Medborgarhuset vid Medborgarplatsen har ett utmärkt centralt läge med mycket goda kollektivtrafikförbindelser. Både lokalerna och läget är utmärkt lämpade för både kulturell verksamhet och för ungdomsverksamhet. Ett kulturhus för ungdomar vid Medborgarplatsen kommer att besökas av ungdomar både från Södermalm och från andra stadsdelar och även från andra kommuner.

Tyvärre har den höga hyran för Forsgréniska Medborgarhuset medfört att tidigare hyresgäster, Cirkus Cirkör och Klubb Kult, har tvingats flytta sin ungdomsverksamhet till andra lokaler. En annan intressent, Kulturbolaget, har emellertid anmält intresse för att hyra Forsgréniska Medborgarhuset. Kulturbolagets verksamhet riktar sig till något äldre ungdomar, ”unga vuxna”. Kulturbolaget önskar hyra Forsgréniska Medborgarhuset till självkostnadspris och kommer i övrigt att driva sin verksamhet utan bidrag. Majoriteten i stadsdelsnämnd Maria-Gamla stan stöder förslaget att låta Kulturbolaget hyra Forsgréniska Medborgarhuset till självkostnadspris.

Vi vill därutöver framhålla att det på Södermalm även finns behov av lokaler och verksamheter för yngre ungdomar, boende på Södermalm. Lokalerna i Björns Trädgård skulle varit lämpliga för en ny välbehövlig fritidsgård för ungdomar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta

att anse motion 2000:20 av Erik Nilsson (s) besvarad.

Stockholm den 20 februari 2002

På kommunstyrelsens vägnar:
CARL CEDERSCHIÖLD

Sten Nordin Birgitta Rydell

Yvonne Modén

Reservation anfördes av *Annika Billström, Dag Larsson, Leif Rönngren* och *Catharina Tarras-Wahlberg* (alla s) med hänvisning till reservationen av (s) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Margareta Olofsson* och *Ann-Marie Strömberg* (båda v) med hänvisning till reservationen av (v) i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av *Viviann Gunnarsson* och *Christopher Ödmann* (båda mp) enligt följande.

Om vi hade haft yrkanderätt hade vi föreslagit kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad med följande.

Det behövs naturligtvis ett kulturhus för ungdomar på Södermalm. Medborgarhuset borde här kunna vara den självklara lösningen. P.g.a. strider om vem som ska betala hyran kan inte detta anrika hus utvecklas till det som en gång var syftet – ett hus för medborgarna att mötas i. Vi anser att staden ska ta kostnaderna för hyran tills vidare och se till att Medborgarhuset utvecklas till ett kulturhus för ungdomar och vuxna. Läget vid Medborgarplatsens soliga torg är förträffligt och kan även ge upphov till trevliga uteaktiviteter i anslutning till verksamheten.

ÄRENDET

Erik Nilsson (s) föreslår i en motion (2000:20) av den 3 april 2000, *bilaga 2*, att gatu- och fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram ett lokalförslag för ett kulturhus för ungdomar på Södermalm, samt att anslå medel till kulturnämnden för ett årligt stöd för att täcka hyreskostnaderna för kulturhuset.

REMISSER

Motionen har remitterats till gatu- och fastighetsnämnden, kulturnämnden samt Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade den 21 augusti 2001 att åberopa kontorets utlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordföranden *Börje Vestlund* (s) samt ledamöterna *Teres Lindberg* (s) och *Karin Wanngård* (s), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamöterna *Ann-Marie Strömberg* (v) och *Hamid Mosavi-Porasl* (v), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamoten *Per Bolund* (mp), *bilaga 1*.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande av den 31 maj 2001 är i huvudsak av följande lydelse.

Sammanfattning

Motionen föreslår att gatu- och fastighetsnämnden tar fram ett lokalförslag för ett kulturhus för ungdomar på Södermalm. Kontoret har i princip inga invändningar mot att ta fram ett lokalförslag för ett kulturhus på Södermalm. Under de senaste åren har stadsdelsförvaltningarna sagt upp lokaler som används för ungdomsverksamhet på Södermalm. Katarina Bangata och Medborgarhuset är två exempel på lokaler med ungdomsverksamhet som har avvecklats. Kontoret har istället funnit andra hyresgäster till de lokalerna. Skälen till avvecklingarna och uppsägningarna har varit brist på medel att bedriva just den verksamheten. Om situationen förändras och ansvariga nämnder finner att det finns medel för att hyra lokal till kulturhus för ungdomar medverkar kontoret med att ta fram en lokal för ändamålet.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Erik Nilsson har i en motion förslagit att kontoret får i uppdrag att ta fram en lokal som lämpar sig för ett kulturhus för ungdomar på Södermalm.

Under de senaste åren har det funnits ett antal lokaler som har fungerat som kulturhus för ungdomar på Södermalm. Dels medborgarhuset som omnämns i motionen och dels en byggnad på Katarina Bangata som stadsdelsförvaltningen Katarina Sofia hyrde för ungdomar i sin stadsdel.

Medborgarhuset har sedan hösten 2000 varit föremål för en diskussion mellan stadsdelsförvaltningen och gatu- och fastighetskontoret. Många av verksamheterna för ungdomar som fanns i östra flygeln har lämnat huset för andra lokaler i staden eller regionen. I de diskussioner som förevarit mellan förvaltningarna har vi funnit att stadsdelsförvaltningen inte har medel att förhyra Medborgarhusets östra flygel för ungdomsverksamhet. Istället har vi gemensamt försökt finna en långsiktig hyresgäst som kan bedriva verksamhet som passar i Medborgarhuset. Stadsdelsnämnden har därefter fattat ett beslut att Kulturbolaget AB ska få hyra av stadsdelsförvaltningen.

Kulturbolaget ska bedriva olika former av kulturverksamhet som vänder sig både till ungdomar men framförallt till gruppen över 20 år. Inriktningen är rock och popkonserter, café/restaurangverksamhet med tillstånd att servera alkohol.

Gatu- och fastighetskontorets uppfattning har varit i de diskussionerna att byggnaden inte är anpassad för alltför stora konsertverksamheter. Brandmyndigheternas krav på max antal gäster måste följas. Dessutom måste stor försiktighet iaktas vid ombyggnationer. Stora svårigheter med el och ventilationsinstallationerna gör att det är svårt att separera elförbrukningen för just en hyresgäst. Därtill bör stor hänsyn tas till de övriga hyresgäster såsom bad, bibliotek och ~~Det verkar som~~ verksamhet som motionen skissar kan mycket väl bedrivas i Medborgarhuset även om det kanske är för stora ytor. Det finns idag vissa verksamheter hos kulturskolan och hos TBV som väl kan samordnas med vad motionen föreslår.

Stadsdelsförvaltningen har under hand meddelat kontoret att de inte vare sig har ekonomi eller önskar fortsätta förhyra lokalerna, men medverkar gärna i diskussionerna med framtida hyresgäster.

Analys

Kontoret menar att det kan finnas lokaler på andra ställen på Södermalm som både i storlek och läge kanske passar bättre för ett kulturhus för ungdomar. Några exempel är Björns trädgård och Timmermansgården.

Just nu är de lokalerna inte tillgängliga för ändamålet. Vi kan säkert finna liknande lokaler för ändamålet kulturhus för ungdomar om önskemål finns.

Det bör väl också påpekas att Fryshuset som är ett kulturhus för ungdomar ligger i ena kanten av Södermalm.

Om det visar sig att berörda nämnder eller annan anordnare har medel för att starta ett kulturhus för ungdomar deltar gatu- och fastighetskontoret med att skyndsamt ta fram en lokal för ändamålet.

Kontoret kommer att använda den vanliga policyn för uthyrning av lokaler till andra kommunala förvaltningar och föreningar som driver verksamhet ickekommersiellt, d v s någon sorts självkostnad. Däremot finner kontoret inte att man har medel att subventionera en förhyrning som skissats i motionen. Behov av investeringsmedel prövas i sedvanlig ordning i gatu- och fastighetsnämnden .

Kontorets förslag/synpunkter

Kontoret har inga invändningar mot att söka lokal för ett kulturhus för ungdomar på Södermalm. Förutsättningen för det är att ansvariga nämnder eller anordnare har medel för att hyra lokalen. Kontoret kommer vid uthyrning att tillämpa den praxis vi har vid hyressättning och investeringsbehov prövas på sedvanligt sätt i nämnden. Kontoret har idag inga ekonomiska medel att subventionera hyra för ett kulturhus för ungdomar, med medverkar gärna i att undersöka lämpliga lokaler och svara för iordningställande.

Kulturnämnden beslutade den 29 augusti 2000 att som svar på remissen till kommunstyrelsen överlämna det av förvaltningen i ärendet upprättade tjänsteutlåtandet, samt att därutöver anföras.

Ungdomars delaktighet i kulturlivet är viktig och måste uppmuntras. Därför har just denna åldersgrupp fått ökad uppmärksamhet under de senaste åren. En rad av kulturnämndens verksamheter har fått i uppdrag att arbeta mera aktivt för att stödja ungdomars kulturaktiviteter; Kulturskolans olika projekt för ungdomar inom Vår Teater, Kulturhusets Lava-projekt, de ökade anslagen till kulturaktiviteter där ungdomar deltar såsom Cirkus Cirkör är bara några exempel. Sommar 2000! var ytterligare ett evenemang som visade möjligheterna då ungdomar och kulturlivet samverkar. Även Fryshuset bedriver en bred verksamhet för ungdomar. Men en del återstår. Nu ska ett analysarbete ske inom ramen för utarbetande av en kulturplan för barn och ungdomar. Vår förhoppning är att denna översyn kan presentera konstruktiva förslag till stöd av ungdomars egna verksamheter samt hur kommunen kan underlätta för ungdomar att utveckla sina kulturella intressen. Ungdomar är en aktiv och kreativ grupp vars engagemang ej kan dirigeras fram. Stödet till ungdomar bör därför vara riktat just mot själva verksamheten.

Reservation anfördes av ledamöterna *Eva-Louise Erlandsson-Slorach* (s), *Ingvar von Malmborg* (mp), *Per Sundgren* (v) och *Mustafa Tümtürk* (s) samt tjänstgörande ersättaren *Göran Eriksson* (s), bilaga 1.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande av den 1 augusti 2000 är i huvudsak av följande lydelse.

Sammanfattning

I motion nr 20/00 av Erik Nilsson (s) föreslås att ett kulturhus för ungdomar inrättas i Medborgarhuset eller i någon annan lämplig lokal på Södermalm.

Förvaltningen delar motionärens uppfattning att behovet av lokaler för ungdomars kulturaktiviteter är mycket stort. Förvaltningen anser också att lokaler för ungdomars kreativitet och kulturverksamhet bör spridas över staden. I förvaltningens pågående arbete med att formulera en kulturplan för barn och ungdom, kommer också denna fråga att beaktas.

Bakgrund

I motionen beskriver Erik Nilsson (s) den ungdomsverksamhet som sedan 1997 etablerats i Medborgarhusets östra flygel, baserat på det nätverk som skapats kring Cirkus Cirkör och Klubb Kult. Eftersom lokalerna sedan årsskiftet 1999/00 inte längre är "nolltaxeberättigade" drabbas dessa föreningar mycket hårt ekonomiskt, skriver Erik Nilsson.

I motionen föreslås att staden erbjuder ungdomsföreningar med utåtriktad kulturverksamhet en lokal att verka i – i Medborgarhuset eller någon annanstans på Södermalm. Verksamheten ska riktas till ungdomar från hela staden. Erik Nilsson föreslår att gatu- och fastighetsnämnden tar fram ett lokalförslag, samt att medel anslås till kulturnämnden för ett årligt stöd för att täcka hyreskostnaderna.

Förvaltningens synpunkter

Kulturförvaltningen har sedan 1997 givit verksamhetsstöd till kulturföreningarna Cirkus Cirkör och Klubb Kult för verksamheten i Medborgarhuset. Lokalkostnaderna har dock alltid varit ett problem, som nådde sin kulmen i och med att den s k "nolltaxan" togs bort. Efter vad förvaltningen erfar har stadsdelsnämnden i Maria-Gamla stan fattat beslut 2000-05-23 om att inleda förhandlingar med Riksidrottsmuseet om att hyra delar av Medborgarhuset, på grund av att hyreskostnaderna är för höga. Cirkus Cirkör och Klubb Kult har under de tre år de verkat i Medborgarhuset utvecklat en spännande och innovativ verksamhet, som lockat och engagerat unga människor. Ur deras verksamhet har också ett antal nya föreningar vuxit fram, såsom en musikförening, teaterförening och filmklubb. Andra ungdomar med idéer, men utan

särskilda ekonomiska resurser, har sökt sig till Medborgarhuset för att få stöd och hjälp. Det är detta som motionären poängterar är så viktigt – staden måste finna lösningar för att underlätta för yngre människor att få utveckla sin kreativitet. Ett sätt är att tillhandahålla lokaler för ungdomars kulturföreningar med motkravet att verksamheten är utåtriktad och bedrivs på ett demokratiskt sätt.

Kulturhusets ungdomsverksamhet, LAVA, är en populär mötesplats där ungdomar får utlopp för sin kreativitet och själva genomför en stor del av verksamheten. Där finns dock inte rum för alla, och LAVA har sedan lång tid problem med ett begränsat utrymme i förhållande till det stora antalet besökare.

Kulturförvaltningen har också fått stadens uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra projektet Sommar 2000 med verksamhet för ungdomar i stadsdelarna och på centrala platser i staden veckan före skolstarten. Detta är ett tillfälligt arrangemang, som också är en mycket viktig del i ungdomsverksamheten, men kan naturligtvis inte ersätta en kontinuerlig kulturverksamhet. Såsom verksamheten på LAVA som projektet Sommar 2000 knyter an till resultaten i rapporten Ungdomars prioritering av kultur (1998) av Ulf Blomdahl och Stig Elofsson. Resultatet bygger på nästan 6 000 svar från högstadie- och gymnasieelever i Storstockholm. De tillfrågade ungdomarna önskade att kommunerna skulle satsa mer på "träffpunkter" för ungdomar och festivalarrangemang. Forskarna ser stora överensstämmelser med de slutsatser som redovisas av framtidsforskarna Andersson/Furth/Holmberg i boken "70-talister" från 1993, d v s det kulturliv som är anpassat efter ungdomarnas erfarenhet bygger på självorganisation, det är informellt och inte stabilt.

Ulf Blomdahl har också i studier om ungdomars fritidsvanor konstaterat att ungdomarna idag har mer differentierade intressen än tidigare generationer. Inom t ex idrotten finns inom området gymnastik ett stort antal varianter att välja mellan. Även inom kulturområdet utvecklas en mångfald stilar och genrer. I båda fallen hämtas influenser från andra kulturer samt genom kommersiella intressen.

Med hänsyn till forskningsresultaten skulle det behövas fler lokaler för ungdomar spridda över staden. Lokaler som i sin verksamhet har olika profiler eller, med LAVA som modell, erbjuder ungdomar en möjlighet att ge uttryck för sin kreativitet på många olika sätt. Förvaltningen anser att det i första hand bör ligga i stadsdelsnämndernas intresse att skapa sådana möjligheter. Som framgår av årets kulturrapport minskade antalet kulturarrangemang i stadsdelarna generellt, men allra mest minskade verksamheten för ungdomar.

Dessa lokala insatser för ungdomar kan enligt förvaltningens uppfattning kompletteras med det gemensamma kulturhus för ungdomar som motionären föreslår. De något äldre ungdomarna stannar inte i sin stadsdel, utan rör sig över hela staden.

Förvaltningen har fått i uppdrag att arbeta fram en kulturplan för barn och ungdom. I detta arbete görs en översyn av ungdomarnas situation, varvid också lokalfrågan beaktas.

Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd beslutade den 29 september 2000 att som svar på remissen till kommunstyrelsen godkänna och överlämna förvaltningens yttrande, att förvaltningen får i uppdrag att utan dröjsmål i enlighet med fullmäktiges beslut finna nya lokaler till Kulturskolans verksamhet, att återkomma med en lägesredovisning vid nästa stadsdelsnämnd beträffande erbjudna ersättningslokaler för Kulturskolan, samt att därutöver anföra följande.

Kulturskolan använder sig sedan en tid av lokaler i Medborgarhuset. I det fall Riksidrottsmuseet vill hyra husets östra flygel skall ersättningslokaler erbjudas Kulturskolans verksamhet. Vi har noterat att det rör sig om ett relativt litet antal kvadratmeter och ett inte särskilt stort antal timmar per vecka vilket torde leda till att man snabbt finner nya lokaler inom stadsdelen.

Vi önskar därför att förvaltningen återkommer med en lägesredovisning vid nästa stadsdelsnämnd beträffande erbjudna ersättningslokaler för Kulturskolan.

Reservation anfördes av vice ordföranden *Johannes Hämler m fl* (s) samt led *Gerard Rikken* (mp) vad gäller första att- satsen, bilaga 1.

Reservation anfördes av led:a *Ewa Törngren m fl* (v), bilaga 1.

Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 12 september 2000 är i huvudsak av följande lydelse.

Sammanfattning

Erik Nilsson (s) föreslår i sin motion nr 20/00 att ett kulturhus för ungdomar inrättas i Medborgarhuset eller i annan lokal på Södermalm. Kulturnämnden föreslås få en årlig tilldelning för att kunna täcka hyreskostnaderna i detta kulturhus. Kommunstyrelsen har gett stadsdelsnämnden möjlighet att yttra sig senast 2000-09-30. Övriga remissinstanser är kulturnämnden och gatu- och fastighetsnämnden. Förvaltningen anser liksom motionären att det behövs lokaler för ungdomars kulturaktiviteter på Södermalm.

Bakgrund

I samband med stadsdelsnämndsreformen 1997 överfördes ansvaret för Medborgarhuset till Mari – Gamla stans stadsdelsnämnd. Redan 1996 fick förvaltningen i uppdrag att i samråd med berörda intresserade ge förslag till att forma Medborgarhuset till Söders Kulturcentrum. Staden bidrog med projektmedel och 1997 kunde förvaltningen presentera en idéskiss som gav förslag på fasta hyresgäster med ungdoms- och kulturprofil. Förvaltningen fick i uppdrag att genomföra förslaget.

profil. Förvaltningen fick i uppdrag att genomföra förslaget. Klubb Kult och Cirkus Cirkör spelade en mycket stor roll i förverkligandet av kulturhuset. Stadsdelsnämnden har dock inte pengar i budgeten för att kunna ge det stöd som förväntades för fortsatt utveckling. Medborgarhuset är ett stort ekonomiskt åtagande för en enskild stadsdelsnämnd, bara hyran är 4,7 mkr och därutöver 525 tkr i driftkostnader. Budgetprognosen visar på ett underskott med ca 500 tkr år 2000.

När Idrottsnämnden beslutade att Medborgarhuset fr.o.m. år 2000 inte längre skulle ingå i stadens utbud av allmänna samlingslokaler kunde föreningar inte längre hyra samlingslokalerna till subventionerad- eller 0-taxa. Detta har starkt bidragit till att framför allt Klubb Kult och Cirkus Cirkör har sett sig om efter andra billigare lokaler att bedriva sin verksamhet i.

Erik Nilsson föreslår i motionen att staden tar över ansvaret och erbjuder ungdomsföreningar med utåtriktad kulturverksamhet en lokal att verka i. Framför allt föreslås Medborgarhuset men även andra lokaler på Södermalm är möjliga. Eftersom ungdomar är högst rörliga är ett kulturhus på Södermalm en angelägenhet för hela staden. Motionären föreslår att gatu- och fastighetsnämnden tar fram ett lokalförslag samt att kulturnämnden får ett årligt bidrag till stöd för hyreskostnaderna.

Förvaltningen synpunkter

Förvaltningen anser liksom Erik Nilsson att ungdomar behöver mötesplatser och lokaler att utöva sina verksamheter i. Redan nu finns i vår stadsdel bl.a. en fritidsgård i Hornstull, Maria - fritidsklubb, Timmermansgården, Mäster Olofsgården och Skåneglantan. Medborgarhuset kunde också vara en sådan plats för stadens ungdomar. Cirkus Cirkör håller på att etablera sig i Botkyrka och Klubb Kult är i det närmaste upplöst som enskild förening. Man har numera en mindre lokal på Södermalm och bedriver inte verksamhet som tidigare. Ungdomarnas behov av kulturhus finns dock kvar varför det finns all anledning att söka en sådan lokal eller lokaler.

Förvaltningen har fått nämndens uppdrag att förhandla med Riksidrottsmuseet om en förhyrning av östra flygeln i Medborgarhuset. Enligt Medborgarhusets donationsstatuter ska huset användas till att ge människor möjlighet till kulturupplevelser och förkovran. Riksidrottsmuseets verksamhet passar i det avseendet väl in i profilen. Riksidrottsmuseet har planer på att genomföra olika öppna aktiviteter för barn och ungdomar, vilket är positivt. Förvaltningen utgår från att förhandlingarna med Riksidrottsmuseet ska vara slutförda under oktober månad. Om dessa förhandlingar inte leder fram till att museet tar över östra flygeln kan ett alternativ vara att Kulturnämnden skapar ett Kulturskolans hus med dans, teater och musik i Medborgarhuset för ungdomar från Södermalm och hela Stockholm. Det ska också nämnas att huset i övrigt ingalunda är tomt på kultur. I Medborgarhuset finns ett stort bibliotek, bad, medborgarkontor, Vår Teater, Öppna kanalen, bildningsförbundet TBV m.f.Kulturskolan bedriver nu undervisning i musik och dans i Medborgarhuset. Problemet att hitta lämpliga undervisningslokaler är välkänt och om museet hyr östra flygeln ska förvaltningen hjälpa till att hitta andra lokaler till Kulturskolan.

Traditionellt har skolorna bistått med lokaler men i takt med att fler och fler verksamheter ska inrymmas i skolorna har det blivit svårare för kulturskolan att få utrymme.

RESERVATIONER M.M.

Gatu- och fastighetsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Börje Vestlund (s) samt ledamöterna Teres Lindberg (s) och Karin Wanngård (s) enligt följande.

att tillstyrka motionen, samt
att därutöver anförda följande

Det är riktigt som kontoret påpekar att det inte är kontorets sak att driva kulturhus. Samtidigt påpekar kontoret att det inte finns några hinder för kontoret att söka lämpliga lokaler på för verksamheten. Nämnden konstaterar att gatu- och fastighetskontoret för sin del kan tänkas bidra med sin del för att förverkliga motionens intentioner. Nämnden anser att det skulle vara en önskvärd utveckling och tillstyrker följaktligen motionen.

Reservation anfördes av ledamöterna Ann-Marie Strömberg (v) och Hamid Mosavi-Porasl (v) enligt följande.

att till kommunstyrelsen överlämna kontorets tjänsteutlåtande,
att uppdraga åt kontoret att teckna hyresavtal till självkostnadspris med Kulturbolaget avseende Forsgrenska Medborgarhuset, samt
att anförda följande:

Forsgrenska Medborgarhuset vid Medborgarplatsen har ett utmärkt centralt läge med mycket goda kollektivtrafikförbindelser. Både lokalerna och läget är utmärkt lämpade för både kulturell verksamhet och för ungdomsverksamhet. Ett kulturhus för ungdomar vid Medborgarplatsen kommer att besökas av ungdomar både från Södermalm och från andra stadsdelar och även från andra kommuner.

Tyvärr har den höga hyran för Forsgrenska Medborgarhuset medfört att tidigare hyresgäster, Cirkus Cirkör och Klubb Kult, har tvingats flytta sin ungdomsverksamhet till andra lokaler. En annan intressent, Kultur-bolaget, har emellertid anmält intresse för att hyra Forsgrenska Medborgarhuset. Kulturbolagets verksamhet riktar sig till något äldre ungdomar, ”unga vuxna”. Kulturbolaget önskar hyra Forsgrenska Medborgarhuset till självkostnadspris och kommer i övrigt att driva sin verksamhet utan bidrag. Majoriteten i stadsdelsnämnd Maria Gamla Stan stöder förslaget att låta Kulturbolaget hyra Forsgrenska Medborgarhuset till självkostnadspris.

Gatu- och fastighetsnämnden vill därutöver framhålla att det på Södermalm även finns behov av lokaler och verksamheter för yngre ungdomar, boende på Södermalm.

Lokalerna i Björns Trädgård kan vara lämpliga för en ny välbehövlig fritidsgård för ungdomar.

Reservation anfördes av ledamoten Per Bolund (mp) enligt följande.

Att anse motionen besvarad med följande

Det behövs naturligtvis ett kulturhus för ungdomar på Södermalm. Medborgarhuset borde här kunna vara den självklara lösningen. P.g.a. strider m vem som ska betala hyran kan inte detta anrika hus utvecklas till det som en gång var syftet – ett hus för medborgarna att mötas i. Vi anser att staden ska ta kostnaderna för hyran tills vidare och se till att Medborgarhuset utvecklas till ett kulturhus för ungdomar och vuxna. Läget vid medborgarplatsens soliga torg är förträffligt och kan även ge upphov till trevliga uteaktiviteter i anslutning till verksamheten.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av led:a Eva-Louise Erlandsson-Slorach (s), Ingvar von Malmberg (mp), Per Sundgren (v) och Mustafa Tümtürk (s) samt tjugers Göran Eriksson (s) enligt vilka nämnden bort besluta att som svar på remissen till kommunstyrelsen överlämna och i huvudsak åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande, att föreslå att motionen tillstyrks, samt att därutöver anförda följande.

I ett tidigare utsänt tjänsteutlåtande i detta ärende rekommenderade kulturförvaltningen att nämnden skulle föreslå kommunstyrelsen att Erik Nilssons motion tillstyrks. Detta är också vår ståndpunkt. Vi instämmer helt i de synpunkter som framfördes i det tidigare utsända tjänsteutlåtandet - ett kulturhus för ungdomar bör ställas till kulturverksamma ungdomars förfogande. För de något äldre ungdomarna vore det bra om staden kunde ta ett gemensamt ansvar för ett ungdomens kulturhus. Vi har därför i vårt förslag till budget för år 2001 avsatt pengar för en satsning i enlighet med Erik Nilssons motion.

Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av v ordf Johannes Hämler m fl (s) samt led Gerard Rikken (mp), vad gäller första att-satsen, enligt följande.

Vi anser att nämnden skulle beslutat att hos kulturnämnden ansöka om särskilda medel för att bedriva ett kulturhus för ungdomar i Medborgarhuset i enlighet med motionens anda, att därutöver tillägga.

På initiativ av socialdemokraterna i stadsdelsnämnden (1996) har i Medborgarhusets östra flygel bedrivs ett spännande och nyskapande arbete med mängder av kulturaktiviteter, demokratidebatter och folkbildning ur de ungas

aktiviteter, demokratidebatter och folkbildning ur de ungas perspektiv. Ett tiotal föreningar har samverkat i ett nätverk inom vilket en mängd aktiviteter och evenemang tillkommit under de senaste åren. Ungdomsföreningen Klubb Kult och nycirkusgruppen Cirkus Cirkör var tongivande i det nätverket.

Men de borgerliga partierna, som inte gillar satsningar på kultur och ungdomar, har höjt hyreskraven med ca. en halv miljon kr. Detta som en följd av den borgerliga majoritetens beslut i idrottsnämnden om inskränkning av antalet samlingslokaler med nollltaxa. Det är inget mindre en katastrof för ungdomskulturen, såväl på Södermalm som för staden i sin helhet. Staden har gått miste om en fantastisk kulturverksamhet av och med ungdomar.

Nu har den borgerliga majoriteten i Maria- Gamla stan chansen att stödja Erik Nilssons motion om ett ungdomens kulturhus i Medborgarhuset. Därmed räddas den ursprungliga verksamheten inkl lokaler till kulturskolan, vars verksamhet till sin art väl sammanfaller med intentionerna för kulturhuset. I annat fall är det bara att beklaga att man väljer hyreshöjningar och skattesänkningar framför att satsa på ungdomars egen kultur.

Reservation anfördes av led Ewa Törngren m fl (v) enligt följande.

Vi anser att nämnden skulle beslutat att överlämna förvaltningens yttrande, att därutöver anföras.

Södermalm har ett hus som utmärkt skulle kunna fungera som ett kulturhus för ungdomar. Under förra mandatperioden fanns stora förhoppningar att Medborgarhuset var på väg att bli ett sådant hus. Dessa förhoppningar har nu grusats till följd av stadsdelsnämndens oförmåga att med kraft driva denna fråga. Samtliga partier utom vänsterpartiet har ställt sig bakom att Medborgarhuset ska bli ett museum.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2000:20

2000:20

Motion av Erik Nilsson (s) om inrättande av ett kulturhus för ungdomar på Södermalm

I Medborgarhusets östra flygel bedrivs sedan några år ett spännande och nyskapande arbete med inriktning på ungdomar, kultur och demokrati. Ett tiotal föreningar samverkar i ett nätverk inom vilket en mängd aktiviteter och evenemang tillkommit under de senaste åren. Ungdomsföreningen Klubb Kult och nycirkusgruppen Cirkus Cirkör är de två initiativtagarna till nätverket.

Föreningarna har i olika grad fått stöd från stadsdelsnämnden i Maria-Gamla stan och från Kulturnämnden. Verksamhetens ekonomi har med nöd och näppe klarats genom att all ung-domsverksamhet i lokalerna har varit berättigad till s.k. nolltaxa. Genom nya beslut i idrottsnämnden är lokalerna inte längre nolltaxeberättigade, vilket drabbar föreningarnas verksamhet mycket hårt ekonomiskt. De samlade kostnaderna beräknas öka med ca 500 000 kr under år 2000, jämfört med föregående år.

Delvis som en följd av de kraftigt försämrade ekonomiska villkoren så diskuterar nu såväl Cirkus Cirkör som Klubb Kult att flytta stora delar av sin verksamhet till Botkyrka kommun, där de fått erbjudande om stora lokalytor. Det är säkert utomordentligt positivt för Botkyrka, men det vore mycket olyckligt för Stockholm om dessa verksamheter helt försvann från staden. Vi anser därför att Stockholms stad skall ta ett initiativ för att både rädda kvar och utveckla ungdomskulturverksamheten på Södermalm.

Stadsdelsnämnden Maria-Gamla Stan är positiva till verksamheten, men de bedöms sakna resurser för att ge verksamhetsbidrag som kompenserar hyreshöjningarna. Det är också så att såväl Cirkus Cirkör som Klubb Kult utgör mötespunkter för ungdomar från hela staden och inte endast från Södermalm. Ett tiotal föreningar som bedriver verksamhet i Medborgarhusets östra flygel har diskuterat möjligheten att bilda någon form av husförening för att

tillsammans kunna utveckla ett kulturhus, främst för ungdomar. Antingen i befintliga lokaler eller i något annat läge på Södermalm. Jag menar att ett kommunalt stöd till ett sådant ungdomskulturhus vore ett utmärkt sätt att stödja verksamheten och att släppa loss den kraft och kreativitet som finns i dessa föreningar. Staden borde erbjuda ett hyreskontrakt till en mycket låg hyra, mot att föreningarna erbjuder sig att driva en öppen och utåtriktad kulturverksamhet med fokus på ungdomar. På så sätt kan det ideella engagemanget tas tillvara samtidigt som kommunen tar ansvar för att det finns öppna ungdomsverksamheter inne i staden. Eftersom målgruppen finns över hela staden föreslår jag att medel för hyran anslås till kulturnämnden som sedan årligen får planera och utvärdera stödet till Södermalms ungdomskulturhus.

Jag föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. uppdra åt gatu- och fastighetsnämnden att ta fram ett lokalförslag för ett kulturhus för ungdomar på Södermalm
2. anslå medel till kulturnämnden för ett årligt stöd för att täcka hyreskostnaderna för kulturhuset.

Stockholm den 3 april 2000

Erik Nilsson